

Zoo!

Natuurlijk vinden we het heerlijk om naar de zoo te gaan. Beestjes kijken, griezelen met de slangen, lachen met de apen, ijsjes likken. Maar we willen ook wel eens wat te weten komen over de zoo. Vooral van die speciale dingetjes die bijna niemand anders weet.

Hier komen ze!

Zoo, wat?

Zoölogische tuin: dat is pas moeilijk om uit te spreken, dus korten we het lekker af tot zoo! Het woord 'zoo' werd voor de eerste keer gebruikt rond 1840 en bestaat in veel talen. Dat is nog zo gemakkelijk. In het Grieks betekent *zôion* 'dier'. Daar zie je ook al een beetje het woord 'zoo' in.

Zoo oud

Hatsjepsoet

Huh? Hutsepot?

Meer dan 5000 jaar voor jij geboren werd, was er al een zoo in Egypte. Dat weten we zeker, omdat op een groot domein resten van heel wat verschillende soorten dieren zijn opgegraven: een olifant, een giraf, aapjes. Net zoals in de zoo van vandaag.

Het domein behoorde toe aan de Egyptische koningin Hatsjepsoet. Ze liet de dieren meebrengen van over de hele wereld!

Weng Wang

Nog een belangrijke dierentuin van heel lang geleden was die van de Chinese keizer Weng Wang. 3000 jaar geleden is dat. Weng Wang noemde zijn zoo: de tuin van de slimheid. Slimme mensen weten immers veel over dieren. En van dieren kijken word je ook slim. Hij verzamelde alle dieren uit China in zijn dierentuin. De dieren zaten in kooien in een groot park. De mensen kwamen vooral kijken naar de reuzenpanda. Als die op zijn vier poten staat, meet hij 75 centimeter, maar als hij rechtop staat, is hij dubbel zo groot. Minstens even groot als jij.

Keizerlijke zoo

Schönbrunn, dat is de naam van de alleroudste zoo die je nog steeds kan gaan bezoeken. Het is de zoo van Wenen, de hoofdstad van Oostenrijk. Die zoo bestaat al sinds 1752 en bevindt zich in de prachtige tuinen van het vroegere keizerlijke paleis. Daar vind je nog de speciale oude gebouwtjes waarin de dieren lang geleden woonden.

Onze eigen eerste zoo

Die ken je maar al te goed: de Zoo van Antwerpen natuurlijk. Die is niet zo oud als de zoo van Hatsjepsoet of van Weng Wang. Maar toch ook al flink oud. De deuren gingen open in 1874 . Op de eerste dag van de opening waren er niet veel levende dieren te zien: enkel geiten en paarden. Alle andere dieren waren opgezet en dus morsdood! Toch vonden de mensen dat toen ook al heel speciaal.

De eerste levende tijger kwam pas een jaar later in Antwerpen aan. De eerste levende aap kwam aan in 1877. Dat moet een heel speciale aap geweest zijn. In de krant stond dat hij samen met de directeur van de dierentuin aan tafel mocht zitten!

Het was best duur om naar de zoo te gaan in 1874: voor een kaartje moest je één frank betalen (2,5 eurocent). Om dat te kunnen betalen, moesten de meeste mensen bijna een hele dag gaan werken.

Zoo veel

Meer dan **600 miljoen** mensen in de hele wereld bezoeken elk jaar een zoo.

1500 verschillende soorten dieren kan je bewonderen in de zoo van Berlijn. Nergens in de wereld vind je meer soorten!

50.587.500 vierkante meter groot is de allergrootste zoo van de wereld: de Red McCombs zoo in Texas. Daar kan je wel maar 20 verschillende soorten dieren bekijken.

124.000 dieren kan je tellen in het Monterey Bay Aquarium in Monterey. Nergens vind je meer dieren, maar daarvoor moet je wel helemaal naar Canada.

1.000.000 dollar kost het om een panda uit China voor een jaar te huren. Meestal moet je de panda dan tien jaar lang houden. Zo'n panda is waarschijnlijk het duurste beest ter wereld. Maar niet het gemakkelijkste. Daar lees je straks nog meer over.

Zoo raar

Er gebeuren vaak gekke dingen in een zoo. Ik vertelde je al van die aap in de Antwerpse zoo die samen met de directeur aan tafel zat. Maar of dat echt waar is?

Fu Manchu

Het is wel waar dat apen veel slimmer zijn dan we denken. In 1968 woonde de mensaap Fu Manchu in een zoo in Omaha in Amerika. Hij slaagde erin om voortdurend uit zijn kooi te ontsnappen. Niemand wist hoe. Tot de bewakers ontdekten dat hij een ijzerdraadje gebruikte om de sloten open te peuteren. Net zoals een echte dief. Bovendien bewaarde hij dat ijzerdraadje in zijn mond zodat niemand het hem kon afnemen!

Betalen met een hond

Jawel. Of een kat, dat was ook goed. In plaats van met centen, betaalde je in de 18e eeuw gewoon met een beest aan het loket van de Londense zoo. En dat beest gaven ze dan als voedsel aan de leeuwen. Kom, Fifi, we gaan naar de dierentuin!

De blaffende leeuw

Een zoo in China wou dolgraag een leeuw. Die hadden ze niet en dus beslisten ze er zelf een te maken. Hoe je dat doet? Heel simpel: je neemt een bruine hond en doet hem een bontkraagje om. Je zet hem een muts met oortjes op en verstoppt de hond achter de struiken in de leeuwenkooi. Alleen vervelend dat de hond niet had leren brullen als een leeuw. 'Waf!' zei de leeuw. En toen wist iedereen dat er iets niet klopte.

Een kwade koala

Ze zien er heel lief en slaperig uit en toch probeer je ze beter niet zomaar vast te pakken. Twee dieven wilden een koala stelen in een zoo in Queensland, Australië, maar dat liep niet goed af want de koala begon hen verschrikkelijk hard te krabben. Ze hebben dan maar een krokodil gestolen. Toen ze met dat spartelende beest in hun armen over straat wandelden, trokken ze meteen de aandacht. Toch is de krokodil nooit teruggevonden. Misschien in een handtas veranderd?

Aapje Charlotte

De bezoekers van een Japanse zoo mochten een naam kiezen voor een pasgeboren aapje. Een paar dagen later werd er in Engeland een prinsesje geboren. Die kreeg de naam Charlotte. Toen wilden de bezoekers het aapje ook de naam Charlotte geven. Waarom niet? De papa en de mama van prinses Charlotte vonden het niet erg dat er een aapje was met dezelfde naam. Wie het wel erg onbeleefd vonden, waren sommige andere Japanners. De zoo besloot dan maar om aapje Charlotte een andere naam te geven. Welke naam het geworden is, weet ik niet. Wel weet ik dat ze eraan dachten om het arme beestje gewoon 'donderdag' te noemen omdat het op een donderdag geboren was. Dan zou mijn naam nu 'maandag' zijn. En de jouwe?

Zoo gevaarlijk

Is een zoo gevaarlijk? Nee, natuurlijk niet. Meestal zijn het de mensen die gevaarlijk zijn en stomme dingen doen. Zoals over een omheining klimmen om een tijger te aaien. Jawel!

Halloweengrapje

Jacqueline, zo heet de Amerikaanse vrouw die met Halloween in het stikdonker over de omheining kroop om er de Maleisische tijger Mai een knuffel te geven. Mai schrok zich een hoedje en nam een flinke hap uit Jacquelines hand. Tja, ook een tijger kan wel eens bang zijn in het donker. Zeker met Halloween.

Mevrouw beer staat haar mannetje

In Warschau in Polen wilde een man tonen hoe sterk hij was. Hij klom in de kooi van de bruine beer Sabina die 200 kilo weegt, en gaf haar een dreun. Ze beet hem boos in de arm. De man kon nog net op tijd ontsnappen. Maar toen hij in het ziekenhuis kwam, stond de politie op hem te wachten en kreeg hij er nog een fikse boete bovenop.

Ding dong

Meneer Dong was aan het spelen met zijn nieuwe iPhone bij de apenkooi. De apen wilden dat leuke speeltje ook wel eens vasthouden en rukten het uit zijn hand. Hij deed de kooi open om zijn speeltje terug te halen. Maar de apen dachten er anders over, en sprongen bovenop hem. Ze begonnen hem wild te krabben. Gelukkig renden er meteen verschillende bewakers in de kooi en hielpen de man ontsnappen. Maar zijn iPhone was naar de vaantjes. In plaats van dankjewel te zeggen tegen zijn redders, werd de man heel boos.

‘Geef mij een nieuw toestel!’ riep hij.

Wie is hier de aap?

Zwemmen met ijsberen

Dit verhaal gebeurde in de zoo van Berlijn. Een mevrouw in badpak heeft het te warm en wil bij de ijsberen gaan zwemmen. De ijsberen verstaan dat anders, en denken dat ze een lekker hapje mens voorgeschoteld krijgen. Het kostte de bewakers heel wat moeite om haar weer levend uit het water te krijgen!

Een panda is geen knuffel

Misschien heb je wel een lieve pandaknuffel in je bed liggen? In het echt blijf je beter ver uit hun buurt. Panda's zijn immers ook beren, met scherpe tanden en heel veel kracht. Dat ondervond een Chinese papa toen hij het speelgoedje wilde terughalen dat zijn zoontje bij de panda's had gegooid. In die kooi zat Gu Gu, en die hield wel van mensenvlees. Dus deed hij 'hap' naar de benen van papa. Een been zat klem tussen de tanden van Gu Gu. De bewakers hadden gereedschap nodig om zijn bek open te wrikken. Niet te verwonderen ook: bamboe eten, daar krijg je sterke kaken en tanden van!

Pest nooit een gorilla

De hele tijd had een groepje kinderen Jabari de gorilla staan pesten. Hij was het zo beu als koude pap. Dus klom hij vijf meter recht naar omhoog, langs de gladde holle wanden van zijn omheining. Zo boos was hij. De familie die nu naar hem stond te kijken, wist niet wat er gebeurde. Hij nam het jongste kindje, drie jaar oud, in zijn mond en begon het te bijten. Het kindje overleefde, maar Jabari niet. Toen de politie kwam, liet hij het kindje los en viel hij de agenten aan. De politie had wapens. Jabari overleefde het niet.

Zoo erg

Oorlog

Oorlog is verschrikkelijk voor iedereen. Maar bedenk eens wat er dan met de dieren in de zoo kan gebeuren? Ze lijden honger, ze sterven of ze ontsnappen als er een bom op hun kooi valt ...

Toen in Europa oorlog uitbrak vorige eeuw, waren de mensen die voor de dieren moesten zorgen erg ongerust. Net zoals met de mensen, gebeurden er met de dieren verschrikkelijke dingen.

In de Antwerpse zoo werden bij het begin van de Eerste Wereldoorlog (die duurde van 1914 tot 1918) veel dieren gedood. Men dacht dat het beter was om de dieren te doden, dan ze pijn te laten lijden. Dat gebeurde nog eens bij de Tweede Wereldoorlog (die duurde van 1940 tot 1945).

Tijdens de oorlog hadden de mensen honger, en dan moesten er dieren van de zoo als voedsel dienen. In Antwerpen aten de mensen dus af en toe een buffel of een antilope op.

Op het einde van de Tweede Wereldoorlog werden lege kooien van de zoo ook als gevangenis gebruikt. Brr!

Mensen kijken

Mensen kijken in een zoo, nee toch? En toch gebeurde het vroeger. Het is vreselijk om aan te denken. Voor ons is het nu ook moeilijk om te begrijpen waarom je een mens achter een omheining zet en er andere mensen laat naar kijken.

Honderd jaar geleden gebeurde het heel vaak dat er mensen uit een ander deel van de wereld in een zoo terechtkwamen. Niet alleen mensen uit Afrika, maar ook Indianen, Eskimo's, Chinezen, mensen uit alle werelddelen.

In de zoo van New York bijvoorbeeld woonde er in 1906 een kleine zwarte man, een pygmee. Hij heet Ota Benga, en de mensen kwamen van overal naar hem kijken. Hij moest tussen de aapjes zitten en er hing ook een bord voor zijn kooi. Daarop stond waar hij vandaan kwam, hoe groot hij was en hoeveel hij woog.

Zo was er ook eens een klein meisje met een donkere huid. Ze loopt rond in een grote omheining. Rondom de omheining staat het vol met mensen. Een van die mensen geeft haar iets om te eten. Dat gebeurde ... in Brussel in 1958.

Hoe zou dat meisje zich voelen? Hoe zou jij je voelen?

Foute dierentuinen

Ik was ooit in een heel speciaal dierenpark in het Zwarte Woud in Duitsland, waar slecht behandelde of oude circusberen lekker konden uitrusten tussen de bomen. Maar niet alleen in een circus worden de dieren soms slecht behandeld, ook in de dierentuin gebeurt dat soms. Vroeger veel meer dan nu, omdat we steeds beter begrijpen dat de dieren veel plaats en rust nodig hebben.

Lang, lang geleden toen ik even oud was als jij en naar de zoo ging, zag ik daar aapjes in een heel klein ijzeren kooitje in een schuur. En stinken dat het daar deed ...

De kinderen knepen hun neus dicht en riepen hard: stinkapen! Die aapjes konden er niets aan doen. Net zoals een ijsbeer er niet kan aan doen dat hij ... ijsbeert. Hij loopt voortdurend heen en weer.

Heen en weer, heen en weer! Hoe komt dat toch? Een wilde ijsbeer ijsbeert niet. Een ijsbeer in een kooi wel: hij heeft plaats te kort!

Nu proberen de dierentuinen daar veel beter op te letten. Dieren die geen kans hebben om te overleven in het wild, krijgen in de dierentuin of in het dierenpark nog een kans. Toch is dat nog niet in alle dierentuinen zo. Daar zijn veel mensen bezorgd en boos over.

Er zijn heel wat mensen die vinden dat dieren niet in een dierentuin thuishoren, maar in de vrije natuur. Alleen is er veel te weinig plaats over voor de dieren, en daarom kan een goede zoo echt wel helpen.

Zoo speciaal

Vele dierentuinen helpen zeldzame dieren om te overleven. Dat zijn dieren waarvan er maar heel weinig zijn of die moeilijk te vinden zijn. Ze hebben ook vaak speciale kleuren, of zelfs helemaal geen kleur, zoals Sneeuwbal en Sneeuwvlok. Benieuwd? Lees gauw verder!

Witte alligators

Ze zijn bijna twee meter lang en hun namen zijn Sneeuwbal en Sneeuwvlok, zo wit zijn ze! Het zijn krokodilachtige dieren en in plaats van hun normale grijsgroene vel, zien ze er helemaal bleek uit. Je vindt ze in een zoo in Kentucky, in de Verenigde Staten. Ook in de zoo van Parijs wonen nu witte alligators.

Het sneeuwluipaard

Nee, dit dier is niet wit, ook al zou je het wel denken met zo'n naam. Sneeuwluipaarden leven helemaal alleen hoog in de bergen, waar er altijd sneeuw ligt. Omdat er steeds minder sneeuw is en ze steeds minder plaats hebben om te leven, zijn er maar heel weinig meer van over.

De gouden kikker

Niet van echt goud, maar wel met een prachtig goudkleurig velletje, vol grote zwarte vlekken. Als je de gouden kikker in het wild wil zien, moet je helemaal naar Panama en daar moet je hard zoeken want ze zijn heel zeldzaam geworden. Er is een zoo in Baltimore in de Verenigde Staten waar er heel goed voor de gouden kikker gezorgd wordt, en men hoopt dat dit prachtige diertje zo toch nog zal overleven.

Het goudkopleeuwaapje

Met zijn prachtige goudkleurige manen ziet het leeuwaapje er een beetje uit als een leeuwtje in het klein, maar hij heeft echt wel een apensnuitje en een superlange staart. Wilde goudkopleeuwaapjes leven in het regenwoud in Brazilië, samen met hun broertjes die helemaal goudkleurig zijn: de gouden leeuwaapjes. Ze zijn dertig centimeter groot en wegen een half kilootje. Maar je raadde het al: ook zij hebben bijna geen plaats meer om in het wild te leven. Gelukkig wordt er in de Zoo van Antwerpen goed voor hen gezorgd. Je hoeft dus niet naar het verre Brazilië om hen een bezoekje te brengen.

Paardjes met een streepjesbroekje

Ook die vind je in de Zoo van Antwerpen. Ze zijn familie van de giraf maar hebben geen lange nek of vlekken op hun lijf. Ze dragen een mooi streepjesbroekje in zwart-wit en hebben ook strepen op hun voorste poten, met hun ronde oortjes en hun wit-zwarte snuitje zien ze er heel grappig uit.

Ken je hun naam al? Het zijn de okapi's. Ze komen uit Afrika, en ja hoor ... ook daar zijn ze bedreigd. De Zoo van Antwerpen zorgt ervoor dat er weer jonge diertjes geboren worden, die later worden bevrijd in de natuur.

Heel erg blote ratten

Ze zijn niet bedreigd, maar wel moeilijk te vinden en bovendien zien ze er erg eng uit. Dat mag ook wel eens een keertje, na al die schattige dieren. Men noemt ze naakte molratten. Ze lijken op ratten en leven als molletjes onder de grond. Ze zien eruit alsof ze geen enkel haartje op hun lijf hebben en daarom lijken ze heel erg bloot.

Wat nog speciaal aan deze beestjes is, is dat ze net zo snel achteruit kunnen lopen als vooruit. Dat is best handig in die smalle gangetjes onder de grond. Je kan onze heel erg blote vriendjes onder andere bezoeken in Pairi Daiza.

En nog veel meer...

Er zijn honderden wonderbaarlijke beestjes in de zoo. Jammer genoeg zijn er heel veel bedreigd en moeten ze beschermd worden. Er zijn er te veel om op te noemen: onbekende dieren, maar ook dieren die we heel goed kennen, zelfs de beer en de olifant!

Zoo later

Het lijkt me leuk om in een zoo te werken. Maar het is niet genoeg om gewoon van dieren te houden om in een zoo te mogen werken.

Dierenverzorger

Dierenverzorgers doen alles: eten geven, schoonmaken, enzovoort. Er zijn speciale scholen waar je voor dierenverzorger kan leren. Daarnaast moet je ook tonen dat je het echt kan, dat je niet bang bent van die olifant, of gaat lopen als je een slang ziet.

Wat je nu al kan doen is veel naar de dierentuin gaan, met de verzorger van je favoriete dieren praten, en als je oud genoeg bent kan je vragen of je eens mag meehelpen. Je moet wel al achttien jaar zijn voor je mag helpen in een zoo.

Dierenarts in de zoo

Om dierenarts te worden moet je echt alles weten over dieren en over hoe je ze weer beter kan maken. Je moet ook dieren kunnen helpen vangen als ze ontsnapt zijn, want dan moet je

ze een spuitje geven om ze te verdoven. Je bent dan een echte dierendokter en daarvoor moet je lang studeren aan de universiteit. En daarna zal je naar Londen moeten, want dat is de enige plaats waar je speciaal over wilde dieren kan leren. Ik denk dat het zeker de moeite waard is, als dat jouw droom is.

Dicht bij wilde dieren werken

Er zijn nog andere manieren om dicht bij wilde dieren te werken. Je kan bijvoorbeeld, als je oud genoeg bent, werken in de cafetaria van de zoo. Of je vind misschien een job op het kantoor van de zoo. Je weet maar nooit ...

Zoo overal

Op bezoek gaan in de zoo is superleuk, maar je kan ook lekker thuis heel veel over de zoo en alle wilde dieren te weten komen. Hoe? Door te surfen op het web natuurlijk. Je vindt massa's foto's en filmpjes over de dieren en soms kan je ze zelfs bekijken met een webcam. Wie weet wat je nog allemaal te weten komt?